

WWW.CSU-HOLBAEK.DK

TLF.72 36 36 07

ÅRSRAPPORT 2022

KOMMUNIKATIONSCENTER

HJERNESKADERÅDGIVNING

TALE OG KOMMUNIKATION

NEUROPÆDAGOGISK UNDERVISNING

NEUROFAGLIG ARBEJDSREHABILITERING

KOMMUNIKATIONSTEKNOLOGI

ORDBLINDEUNDERVISNING

LÆSE/SKRIVE TEKNOLOGI

PSYKISK SÅRBARHED OG MESTRING

Holbæk Kommune

Social Indsats og Udvikling • Kommunikationscenter

Seminariparken 2 • 4300 Holbæk

Indhold

Indhold.....	2
Årsrapport 2022	3
Status på ydelser og leverancer i 2022.....	3
Kommunikationscentrets ydelser jf. ydelseskatalog.....	4
Statistik for abonnementsydelser med fri trækingsret for Holbæk og Odsherred Kommuner	5
Statistik for abonnementsydelser med fri trækingsret for Holbæk Kommune	9
Statistik for indtægtsdækket virksomhed	12
Afrunding	17

Årsrapport 2022

Med denne årsrapport vil vi fra Kommunikationscentret under CSU Holbæk gerne give vores samarbejdspartnere indblik i indhold og omfang af Kommunikationscentrets opgaver og ydelser i 2022.

Kommunikationscentret ydelser er:

- Udredning, undervisning, rådgivning og vejledning til voksne efter Lov om specialundervisning for voksne.
- Udredning af behov for hjælpemidler efter Serviceloven og Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.
- Neurofaglig arbejdsrehabilitering efter Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.
- Ordblindeundervisning med læse-/skriveteknologi efter Lov om ordblindeundervisning for voksne.
- Ordblindeundervisning med brug af læse-/skriveteknologi efter Folkeskoleloven.
- Kurser og individuelle ydelser efter aftale vedr. specifikke behov opstået som følge af funktionsnedsættelser.

Mål

Målet er at begrænse eller afhjælpe virkningerne af funktionsnedsættelser hos målgruppen, udvikle personlig kompetence og øge aktivt medborgerskab for den enkelte på alle kommunikative områder, herunder også uddannelse og beskæftigelse.

Målgruppe

Målgruppen er voksne med erhvervede hjerneskader og andre unge og voksne borgere med specifikke og varige funktionsnedsættelser, som kan tilgodeses ved hjælp af Kommunikationscentrets ydelser.

Status på ydelser og leverancer i 2022

CSU Holbæk indgår hvert år leveringsaftaler med Holbæk Kommune og Odsherred Kommune. Udgangspunktet for leveringsaftalen er den politisk vedtagne rammeaftale for Region Sjælland.

På kommunikationscenterområdet er der i rammeaftalen således aftalt en abonnementsfinansiering, hvor Holbæk og Odsherred Kommuner betaler en andel svarende til befolkningens størrelse. Denne aftalefinansiering giver Holbæk og Odsherred Kommuner fri trækingsret på tilbud omfattet af aftalen. Det betyder, at borgere og fagpersoner frit kan henvende sig direkte til Kommunikationscentret, CSU Holbæk, som visiterer til tilbuddene. Abonnementsfinansieringen dækker en række tilbud til voksne med forskellige former for funktionsnedsættelser benævnt og optalt i rapporten og uddybet fagligt i vedhæftede ydelseskatalog.

Kommunikationscentret løser desuden mange andre undervisnings- og rådgivningsopgaver finansieret via kontrakter med andre afdelinger i Holbæk Kommune, individuelle takster, kontrakter med andre uddannelsesinstitutioner, projekter m.m. Disse opgaver er ligeledes benævnt og optalt i rapporten og uddybet fagligt i vedhæftede ydelseskatalog. Yderligere oplysninger fås på vores hjemmeside www.csu-holbaek.dk.

I 2022 har de politiske mål for kerneområdet ” Social Indsats og udvikling ” (SIEU), som vi er en del af, haft særligt fokus på temaerne ” Pilot i eget liv ” og ” Sammenhæng i indsatsen ”. Det betyder at årsrapport 2022 for Kommunikationscentret i år er skrevet med disse to politiske målsætninger i fokus:

Pilot i eget liv

Vores tilgang til borgeren er vigtig i det daglige arbejde. Fokus på borgeren handler om at inddrage borgeren i alle aspekter af det arbejde, vi udfører. Vi ønsker at give den nødvendige hjælp og bidrage til

udvikling og et værdigt liv trods sygdom, udfordringer og/eller handicap. Det handler om at give lige præcis den hjælp, der hverken under- eller overkompenserer, men så præcist så man kan leve sit liv med de ressourcer og drømme, der er til stede hos den enkelte.

Sammenhæng i indsatsen

Rigtig mange problematikker, som borgere henvender sig til os med, er mere nuanceret end blot afgrænset til en. Derfor skal vi blive bedre til at arbejde sammen på tværs af kerneområder – ikke ved siden af hinanden. Vi ønsker at kursister og borgere i Kommunikationscentret skal opleve en koordineret, helhedsorienteret, selvsikker og kompetent faglighed på tværs af kerneopgavernes ansvarsområder.

Ressourcefordeling

I Kommunikationscentret sker der kontinuerligt en udvikling i efterspørgslen på vores ydelser. Vi kanalisere vores ressourcer derhen, hvor efterspørgslen er størst og udvikler ydelserne i takt med samfundsudviklingen. Ventelisteforhold på abonnementsydelse søges undgået, hvilket naturligt nok har betydning for serviceniveauet, da abonnementsfinansieringen er et fast beløb uanset aktivitetsniveau.

Varigheden af Kommunikationscentrets ydelser varierer. For eksempel har nogle borgere brug for en kortvarig rådgivning eller instruktion i brug af et hjælpemiddel, mens andre har brug for undervisningsforløb i op til et år. Antallet af ydelser kan derfor ikke sammenlignes på tværs af ydelserne, men sammenlignes med samme ydelse året før. Alle sager er imidlertid præget af individuelle løsninger og antallet i hvert fagområde påvirkes derfor af hver enkelt sags kompleksitet.

Kommunikationscentrets ydelser jf. ydelseskatalog

Kommunikationscentret er delt op i ydelser, der giver fri trækingsret for abonnenter og ydelser, der finansieres som indtægtsdækket virksomhed. Disse forhold fremgår i følgende oversigt, jf. ydelseskatalog.

Abonnementsydelser med fri trækingsret for Holbæk og Odsherred Kommuner

- Neuropædagogisk undervisning for borgere med erhvervede hjerneskader (DNU).
- Undervisning for borgere med tale- og kommunikationsvanskeligheder (Tale).
- Rådgivning, udredning, ansøgning via Serviceloven og instruktion i informations- og kommunikationsteknologi til personlig brug (IKT).
- Rådgivning, udredning af behov for hjælpemidler for borgere i læse-/skrivevanskeligheder, ansøgning via Serviceloven og instruktion til personligt brug.
- Ordblindetest, udredning og undervisning på ordblindehold for voksne (LæseTek, finansiering via statens takster).

Abonnementsydelser med fri trækingsret for Holbæk Kommune

Undervisning for unge og voksne med:

- Psykiske og sociale vanskeligheder.
- Psykisk udviklingshæmning og IKT-behov vedr. kommunikationshjælpemidler.
- Udredning af dyskalkuli.

Rådgivningstilbud for borgere i Holbæk Kommune

- Hjerneskaderådgivningen og rådgivning ved hjernerytelse finansieret i samarbejde mellem Holbæk Kommunes afdelinger: AUBO, AHLI og SIOU.

Indtægtsdækket virksomhed

- Afdækning af læsevanskeligheder og brug af læse-/skriveteknologi for ordblinde voksne.
- Indsatser vedr. ordblindhed og brug af læse-/skriveteknologi i folkeskolen.
- Neurofaglig arbejdsrehabilitering for voksne med erhvervede hjerneskader.
- Udredning, rådgivning og instruktion vedr. IKT-hjælpe midler til job og uddannelse.
- Taleundervisning for borgere med hjerneskade indlagt på Holbæk Sygehus.
- Ydelser leveret til andre kommuner end abonnementskommunerne.
- Kurser og netværk for fagprofessionelle og individuelt aftalte forløb.
- Netværk for fagprofessionelle i forhold til specifik målgruppe.

Statistik for abonnementsydelser med fri trækingsret for Holbæk og Odsherred Kommuner

I det følgende ses statistik for abonnementsydelserne de seneste tre år.

Det Neuropædagogiske Undervisningstilbud (DNU)

Undervisningen i DNU af voksne med erhvervet hjerneskade er opbygget omkring teoretisk og praktisk viden om de problemstillinger, muligheder og begrænsninger, voksne med erhvervet hjerneskade står over for i mødet med deltagelse i arbejdsliv, familieliv, fritidsliv og øvrigt samfundsliv.

Målet med undervisningen er, at den hjerneskadede bliver i stand til at kompensere for mistede færdigheder, bliver bedre til at klare sig selv, tage del i det sociale liv og dermed opnå en bedre livskvalitet. Hovedelementerne i undervisningen er at arbejde med de kognitive, personligheds- og følelsesmæssige områder. Undervisningen tager udgangspunkt i det hele menneske og relationen til familie og til omgivelserne. Formålet er at styrke de sociale kompetencer som en del af en psykosocial rehabilitering og identitetsrekonstruktion. I undervisningsforløbet er der mulighed for at afklare, om det er relevant, at deltageren indstilles til afklaring og udvikling af arbejdsevne.

Undervisning for borgere med kognitive og psykosociale vanskeligheder efter erhvervet hjerneskade	Holbæk Kommune (antal borgere)	Odsherred Kommune (antal borgere)	I alt	Visitationer i alt
2020	43	16	59	41
2021	37	22	59	46
2022	34	22	58	38

I alt 50 kursister har i 2022 fået undervisning ugentligt fordelt på 24 udbudte hold. Ud af 38 visitationssager førte 31 til optagelse på hold i 2022.

Henvisningerne kommer fra CSU-tale, CSU NFA, CSU Hjerneskaderådgivere, Sundhedscenter Holbæk og Odsherred, Hjerneskadekoordinator Odsherred foruden få individuelle henvendelser.

Pilot i eget liv

Pilot i eget liv er et meningsfuldt politisk mål for indsatsen i DNU. Kursisterne kommer fra et almindeligt fungerende liv til pludseligt at være ramt af en erhvervet hjerneskade. Følelsen af ikke at kunne genkende sig selv, med identitetstab til følge, er ofte dominerende fordi: "når man ikke kan hvad man kunne og ikke er den man var, hvem er man så?". Derfor arbejder vi med at opstille rammer, hvor kursisterne igen kan (gen)finde deres identitet og følelsen af, at de er "pilot i eget liv". Rammerne er almindelig undervisning, samtaler og møder i øjenhøjde, hvor glæder, sorger, besværligheder, udfordringer og problemer kan blive

bearbejdet, samtidig med at det kognitive/funktionelle niveau udvikles. Nedenstående udtalelser udtrykker, at vi ofte lykkes med at komme i den retning:

- Det er godt at komme ud med nogen der selv (indefra) kender til alle dårligdommene efter en hjerneskade. Det er med til at løfte en, så man ikke føler sig alene (mand 56 år)
- Jeg er blevet en helt anden efter jeg er startet i DNU, og er landet bedre i mit liv efter skaden. Jeg er på rette vej, og kan bedre navigere med min træthed, og stå op for mig selv, hvis nogen trykker mig. Jeg har fået at vide af min omgangskreds, at jeg er blevet bedre til at tale – og det er jeres skyld (kvinde 76 år).
- Her kan man få lov til at være den man er, og det giver kæmpe ro, velvære og selvtillid (kvinde 56 år)
- Jeg har været glad for at gå på DNU, fordi jeg der blev mødt som den jeg var/er, og jeg samtidig mødte ligestillede.

Det at have et sted, hvor man er velkommen, bliver taget sig af og udfordret på en og sammen tid, er en stor hjælp når man har erhvervet sig en hjerneskade.

Jeg har i min tid på DNU lært om min skade, hvad kan jeg arbejde på og kan blive bedre. Men også lært, at jeg nu har et helt andet udgangspunkt, og der er ting jeg må leve med.

Jeg har set og oplevet mennesker der trods mange og store vanskeligheder glædes og trives. Det har været en stor inspiration. Der er også det modsatte.

Generelt er det, at jeg har haft noget at stå op til, hjulpet mig over en svær og vanskelig periode.

Lærerne gør det fantastisk, gid flere med hjerneskader kan få sådan et forløb.

Jeg kommer til at savne DNU og de mennesker jeg har mødt der (kvinde 60 år)

Sammenhæng i indsatsen

For at understøtte kursisternes muligheder for at blive ”Pilot i eget liv” er det vigtigt at kursisterne oplever sammenhæng i indsatsen, hvilket peger på følgende initiativer:

Vi har genetableret samarbejdet med sundhedscenteret i Holbæk og vi har fortalt om vores tilbud med følgende tilbagemelding fra trænende terapeuter:

Kære alle - Tak for et godt og super spændende oplæg/møde i går. Det var et meget relevant emne – så tak for det gode oplæg. Det kan vi klart bruge i vores arbejde med borgerne.

Vi har et veletableret samarbejde med hjerneskadekoordinator Signe Vinter Møller i Odsherred kommune og har taget initiativ til at udvikle samarbejdet med genoptræningen i Odsherred.

Vi har sat fokus på, hvilke tilbud der er til kursisterne efter afsluttet undervisningstilbud hos os, idet psykosocial rehabilitering og målet om at kursisterne fortsætter med at være ”pilot i eget liv” også fordrer, at vi præsenterer muligheder og skaber sammenhæng i indsatsen bredt. Konkret har vi med særdeles god energi etableret et samarbejde med fra ”fællesskaberne” i Holbæk kommune, der er trivselsmedarbejdere og har et godt overblik over aktiviteter og mulige sociale fællesskaber for vores kursister.

Tale og Kommunikation

I Tale og Kommunikation er opgaven udredning af sprog-, tale- og kommunikationsvanskeligheder og intervention af personer med erhvervet hjerneskade, stemme- og stammevanskeligheder samt vanskeligheder som følge af ALS, sklerose eller Parkinsons sygdom. Vi arbejder derudover med teknologi som et supplement til talen eller som et led i den logopædiske indsats. I de senere år er transpersoner kommet til som ny målgruppe. Målgruppen tilbydes såvel individuelt og gruppevist træningsforløb med henblik på at opnå varig stemmeomlægning.

Statistik for 2022 opdelt i antal borgere ser ud som følger:

Visitation, udredning af tale- og kommunikationsvanskeligheder og undervisning ved hjerneskade og stemme-/stamme vanskeligheder herunder transkønnede samt vanskeligheder som følge af ALS, sklerose eller Parkinsons sygdom.	Holbæk Kommune (antal borgere)	Odsherred Kommune (antal borgere)	I alt
2020	163	86	249
2021	182	100	282
2022	152	87	239

Herunder er ovenstående tabel uddybet med en opdeling i antal logopædiske udredninger, individuelle forløb, holdundervisning og sagsbehandlinger uden forløb. De samlede tal er for borgere med sproglige vanskeligheder, talevanskeligheder, stemmelidelser samt progredierende neurologiske lidelser og andre logopædiske problemstillinger.

HOLBÆK KOMMUNE	2020	2021	2022
Udredninger	120	144	115
Individuelle forløb	129	148	123
Hold deltagere (antal personer)	16	14	20
Sagsbehandling uden forløb	25	10	11

Tabel 1 viser hvor mange udredninger, individuelle forløb, antal hold-deltagelse og sagsbehandlinger uden forløb, der har været udbudt for borgere i Holbæk Kommune i hhv. 2020, 2021 og 2022.

ODSHERRED KOMMUNE	2020	2021	2022
Udredninger	62	76	70
Individuelle forløb	67	84	73
Hold (antal personer)	12	9	6
Sagsbehandling uden forløb	11	11	5

Tabel 2 viser hvor mange udredninger, individuelle forløb, antal hold-deltagelse og sagsbehandlinger uden forløb, der har været udbudt for borgere i Odsherred Kommune i hhv. 2020, 2021 og 2022.

HOLBÆK KOMMUNE OG ODSHERRED KOMMUNE	2020	2021	2022
Udredninger	182	220	185
Individuelle forløb	196	232	196
Hold deltagere (antal personer)	28	23	26
Sagsbehandling uden forløb	36	8	16

Tabel 3 viser hvor mange udredninger, individuelle forløb, antal hold-deltagelse og sagsbehandlinger uden forløb, der har været udbudt for borgere i både Holbæk Kommune og Odsherred Kommune i hhv. 2020, 2021 og 2022.

Tale- og kommunikationsvanskeligheder løses i nogen udstrækning med brug af informations- og kommunikationsteknologi (IKT), hvorfor vi har organiseret os med tværgående funktion mellem de to teams.

Pilot i eget liv

I teamet Tale og Kommunikation gøres borger til pilot i eget liv allerede ved det indledende møde. Her mødes borger med ligeværdighed og beskriver egen subjektive oplevelse af egne vanskeligheder samt håb

og drømme for fremtiden/ forløbet. Logopæden har fokus på, at borger føler høj grad af medbestemmelse ift. selv at definere de mål, der ønskes at blive arbejdet med. Evaluering sker løbende for at optimere undervisningen og for at sikre meningsfuldhed for borger. Der lægges vægt på, at borger efter logopædisk indsats føler sig rustet til at mestre egne nye livsvilkår ved blandt andet at anvende tillærte strategier for så optimal kommunikation som muligt.

Sammenhæng i indsatsen

I den logopædiske indsats drager vi stor fordel af at vores logopædgruppe er fordelt på to matrikler, henholdsvis Holbæk Sygehus og på CSU Holbæk. Det styrker det gode og tætte samarbejde og betyder, at vi hurtigt og direkte kan overlevere sager fra fase 2 (hospital) til fase 3 (CSU Holbæk) og at overgangen således er smidig i de forløb, der går videre efter udskrivelse.

I forbindelse med borgers afslutning hos Tale & Kommunikation vil vi, når det er relevant, lægge op til muligheden for deltagelse i et af Kommunikationscentrets andre tilbud. Ofte vil der være mulighed for videre forløb, der giver nye perspektiver på borgers individuelle situation.

Der lægges vægt på samarbejdet med de eksterne tværfaglige samarbejdspartnere, således at borger oplever bedst mulig sammenhæng i indsatsen.

Informations- og kommunikationsteknologi for borgere med erhvervede hjerneskader, neurologiske sygdomme, traumer, gigtlidelser mv.

IKT Specialrådgivnings kerneopgave er at finde teknologiske løsninger til personer med svære funktionsnedsættelser. Teknologien er derfor et fast omdrejningspunkt i vores virke og vi orienterer os løbende mod nye produkter og anvendelsesmulighederne af de allerede eksisterende produkter.

IKT-opgaver vedr. udredning, rådgivning, afprøvning af IKT-hjælpemidler og støtte til implementering ift. borgere med kommunikative, kognitive og motoriske udfordringer	AB		T			AB + T
	Holbæk Kommune (antal opgaver)	Odsherred Kommune (antal opgaver)	Jobcenter Holbæk (antal opgaver)	Jobcenter Odsherred (antal opgaver)	Andre Kommuner (antal opgaver)	I alt (antal opgaver)
	Jf. Lov om social service samt Lov om specialundervisning for voksne	Jf. Lov om social service samt Lov om specialundervisning for voksne	Jf. Lov om aktiv beskæftigelse	Jf. Lov om aktiv beskæftigelse		
2020	39	14	11	1	4	65
2021	57	13	8	0	4	78
2022	59	13	13	0	0	85

AB = abonnement; T= takstfinansieret

I 2022 har IKT teamet fortsat arbejdet med at kvalificere det tværfaglige samarbejde internt i teamet samt været optaget af at udvikle samarbejdet på tværs af teams og fagligheder. IKT Specialrådgivning har bl.a. fulgt op på indsatsen fra 2021 om at styrke samarbejdet mellem Tale teamet og IKT. Dels i forhold til indsatsen for borgere med ALS og dels i forhold til at sikre, at borgere der afslutter et undervisningsforløb bliver tilbudt et IKT-forløb, hvis der er behov for det.

Derudover har IKT Specialrådgivningen i 2022 sammen med hjælpemiddelafdelingen i Holbæk kommune etableret en genbrugsordning af de særlige IKT- hjælpemidler, eksempelvis øjenstyrede computere.

Der har i perioder af 2022 været ventetid på igangsættelse af udredningsforløb.

Pilot i eget liv og sammenhængende indsats

Hos IKT Specialrådgivningen tages der altid udgangspunkt i den enkelte borger. Der er ikke to borgere der er ens uanset diagnose og dermed er der heller ikke identiske forløb eller hjælpemiddelløsninger. IKT Specialrådgivningen tager udgangspunkt i, at borgeren er ekspert og pilot i eget sit liv ved at det er borgeren eller borgerens omgivelsespersoner/co-piloter, der forsyner os med viden om borgers liv, ønsker og behov. Med denne viden, suppleret med IKT Specialrådgivningens faglighed, guider vi forløbet og finder frem til en hjælpemiddelløsning.

Vi tilstræber altid i IKT forløbene, at lave sammenhængende forløb, dels internt i kommunikationscentret og dels eksternt, når der er behov for inddragelse af andre fagpersoner i forbindelse med opgaveløsningen - eks. fagpersoner og pårørende, der er tæt på borgeren i hverdagen eller andre vigtige resursepersoner på plejecentre, bosteder, specialskoler m.v.

Eksempler:

Ida (anonym) blev ”pilot i eget liv”, da hun fik tilpasset sit kommunikationshjælpemiddel ud fra sine samlede kompetencer og behov for at kunne udtrykke sig. En IT baseret løsning gav ikke mening for Ida og der valgtes i stedet en lavteknologisk kommunikationstavle med 12 symboler. Denne tavle blev monteret på kørestolsbordet, så Ida selv kunne udpege og udtrykke basale behov. Til supplement blev der udarbejdet en kommunikationsmappe til støttet brug med en kommunikationspartner til en dybere kommunikation om særlige emner. Den samlede hjælpemiddelløsning havde stor betydning for Ida, som oplevede en mere vellykket kommunikation med sin nære familie og andre vigtige kommunikationspartnere. IKT-forløbet blev afviklet i tæt samarbejde med fagpersoner tæt på borgeren. Udrednings- og afprøvningsforløbet blev desuden kædet sammen med råd og vejledning omkring implementering af hjælpemidlet mhp. at sikre at Ida’s ret til kommunikation kunne opfyldes fremadrettet.

Informations- og kommunikationsteknologi ved læse-/skrivevanskeligheder

I følgende er opgjort sager som handler om hjælpemidler til personligt brug for borgere med skriftsproglige vanskeligheder.

IKT-sager vedr. udredning af behov for læse-/skriveteknologi og ansøgning om hjælpemidler jf. Serviceloven	Holbæk Kommune (antal borgere)	Odsherred Kommune (antal borgere)
2020	55	15
2021	51	10
2022	45	10

Alle sager omfatter jf. ydelseskatalog udredning, ansøgning og instruktion i brug af læse-/skriveteknologiske hjælpemidler. Typisk forløbsvarighed er 4-5 måneder.

Statistik for abonnementsydelse med fri trækingsret for Holbæk Kommune

Kurser for psykisk sårbare unge og voksne på ”De Små Hold” er udformet som individuelt tilrettelagt kompenserende specialundervisning og foregår på hold tilpasset henholdsvis unge og voksne. Målet er, at kursisterne får mod på uddannelse, job og medborgerskab. Udover ”De små hold” er der også individuelle kursusforløb indenfor afgrænsede emner.

Undervisning for psykisk sårbare og borgere med generelle indlæringsvanskeligheder	Holbæk Kommune (antal borgere)
2020	27
2021	41
2022	39

Der er afholdt 22 visitationssamtaler i 2022, hertil har der været 10 borgere på besøg med henblik på senere visitationssamtale og start på De Små Hold eller start i andre uddannelses tilbud.

Der er 5 kursister i andre tilbud end De små hold, men stadig under VSU-loven som følge af generelle indlæringsvanskeligheder. En enkelt kursist er indskrevet på anderledes vilkår som følge af varigt erhvervet hjerneskade, men ung alder.

Henvisninger kommer fra sagsbehandling i SIOU, sagsbehandlere for uddannelsesparate og aktivitetsparate unge i AUBO, Ungebasen, Uddannelsesvejledningen, "Broen til Uddannelse" og via social sagsbehandling for unge under 18 år.

Alle kursister har individuelle undervisningsmål med udgangspunkt i et fagkatalog, som danner ramme om tilbuddet. Målene evalueres halvårligt, og fagkataloget er bygget op om fagene dansk, matematik, engelsk og samfundsfag foruden kreative fag inden for kunst, mad, natur og bevægelse. Derudover indgår individuelle tilbud om brug af hverdagsteknologi som strukturredskab. Alle medarbejdere i tilbuddet er uddannet psykiatrivejledere.

Pilot i eget liv og sammenhæng i indsatsen

På "De Små Hold" er det vores kerneydelse at gøre borgeren til pilot i eget liv. Størstedelen af de borgere, der modtager undervisning hos os er unge på vej ind i voksenlivet, som har svært ved at være den pilot, de gerne vil være i deres eget liv. Vi hjælper de unge til at opnå de faglige og personlige kompetencer, som der er brug for til det næste skridt i livet. Det gør vi i et nært samarbejde med sagsbehandlere, UU-vejledere og andre interessenter. Ofte afholder sagsbehandlere deres statusmøder sammen med os, så vi bedre kan skabe en samlet indsats sammen med borgeren.

I forhold til natur og bevægelse faget viser forskningen, at ophold i naturen påvirker vores nerve- og stresssystem positivt. Fysiologisk sker der en påvirkning af krop og hjerne mod mere ro, flere positive tanker, mindre rumination (tankemylder, bekymringer mm) og lavere blodtryk mm.

På holdet tager bruger vi naturen til at finde den ro, og arbejder hen imod at borgeren får redskaber til selvstændigt at kunne opnå dette.

Vi besøger også lokale museer og andre kulturelle institutioner for at åbne kursistens verden op og arbejde med den sociale angst, som mange har.

På turene bruger vi gerne digitale hjælpemidler ude i skovens ro; "Tanke ro" appen til en kort mindfulnessøvelse, På Willumsens museum bruger vi mobilene til at få en guidet tur, og hvis der er en plante vi er i tvivl om, kan vi bruge "Inaturalist" til at hjælpe os med at bestemme arten.

I den daglige undervisning bruger vi digitale løsninger hver eneste dag. Vores kursister træner brug af hverdagsteknologi på egne mobiltelefoner. For nogle kursister er det aktuelt med strukturprogrammer til at organisere hverdagens opgaver, og for andre er det aktuelt at få hjælp af ordforslag, højt læsningsprogrammer mv. på grund af mangelfulde læse-/skrivekompetencer eller ordblindhed. Ved mistanke om ordblindhed benytter vi os af ekspertisen til ordblindetest og undervisning i brug af læse-/skriveteknologi hos vores kolleger i LæseTek. Derudover er tilbuddets dansklærer også uddannet ordblindeunderviser.

Det meste af den undervisning vi laver i hverdagen, ligger tilgængelig på Google Classroom eller en anden Digital læringsplatform. Classroom træner kursisters studiekompetencer frem mod ordinære ungdomsuddannelser, idet redskabet er bredt anvendt her. Igennem arbejdet med Classroom får kursisterne også mulighed for at træne egne evner i tekstbehandling, regneark og præsentationsprogrammer.

Hjerneskade- og hjernerystelsesrådgivningen i Holbæk Kommune

Hjerneskade- og hjernerystelsesrådgivningen bidrager til at binde de rehabiliterende indsatser sammen, så borgere, pårørende, fagpersoner omkring borgeren kan navigere i de ændrede livsvilkår, der følger med en hjerneskade eller hjernerystelse.

Nedenstående er registrering af antal borgere som Hjerneskaderådgivningen og Hjernerystelsesrådgivningen har beskæftiget sig med i 2022:

Hjerneskaderådgivning til borgere med erhvervet hjerneskade	2020	2021	2022
Rehabilitering på avanceret niveau	108	127	71 #)
Rehabilitering på specialiseret niveau	19	28	19
Ambulant specialiseret rehabilitering	-	-	3

Rådgivning til borgere med hjernerystelse og senfølger efter hjernerystelse	2020	2021	2022
Borgere over 18 år	35	31	38
Borgere under 18 år	3	1	2

#) Årsager til andet tal på avanceret niveau dette år:

- Kun registrering af nye sager og ikke som tidligere også af igangværende sager.
- Mindre nedgang i antallet af genoptræningsplaner på avanceret niveau

Henvendelserne til Hjerneskade- og hjernerystelsesrådgivningen er kommet via borger, pårørende, sygehus, terapeuter på sundhedscenter, Det Neuropædagogiske Undervisningstilbud, Tale- og kommunikationsteamet, medarbejdere i hjemmepleje/sygepleje og på plejecentre, støttekontaktpersoner, myndighed i AHLI, SIOU og AUBO samt eksterne samarbejdspartnere (bl.a. privatpraktiserende læger og arbejdsgivere) og patientforeninger.

Pilot i eget liv og sammenhæng i indsatsen:

Når en borger får en hjerneskade, sættes livet midlertidigt på pause og i den første tid har borgeren brug for at fagpersoner, familie og andre træffer nødvendige valg og sætter en retning for rehabiliteringsforløbet. Hjerneskaderådgivningens fornemste opgave er så hurtigt så muligt og så fagligt velfunderet og ansvarligt som muligt, at sikre at borgeren kan tage over og igen blive pilot i sit eget liv. En skade på hjernen er en kompleks indgriben i et menneskes liv og mulighed for at leve det liv borgeren gerne vil. Derfor støtter hjerneskaderådgivningen borgeren og dennes familie i at finde tilbage og finde nye veje i livet. Borgeren og pårørende sikres sammenhæng i rehabiliteringsforløbet gennem det tværfaglige samarbejde med og omkring borgeren samt den rette indsats til rette tidspunkt. Dialogen og indsatsen foregår gennem mødeaktivitet, telefoniske samtaler og ved at andre aktører for en tid er tæt på borgeren og sikrer dette arbejde.

Samlet set arbejder Hjerneskaderådgivningen og den samlede hjerneskadeindsats i Holbæk Kommune ud fra følgende rehabiliteringsbegrebet (Hvidbogen 2022, Marselisborgcenteret):

Rehabilitering er målrettet personer, som oplever eller er i risiko for at opleve begrænsninger i deres fysiske,

psykiske, kognitive og/eller sociale funktionsevne og dermed i hverdagslivet. Formålet med rehabilitering er at muliggøre et meningsfuldt liv med bedst mulig aktivitet og deltagelse, mestring og livskvalitet. Rehabilitering er en samarbejdsproces mellem en person, pårørende, professionelle og andre relevante parter. Rehabiliteringsindsatser er målrettede, sammenhængende og videns baserede med udgangspunkt i personens perspektiver og hele livssituation.

Hjernerystelse

Rådgivning til borgere som er ramt af hjernerystelse, startede op i 2018, og behovet i 2022 kan sammenlignes med behovet i 2020 og 2021. Dette område er forholdsvist nyt, og der arbejdes stadig på at afdække behov for indsatser og udvikle rådgivningen og indsatserne. Et særligt fokuspunkt er, at borgere så hurtigt som muligt henvises til hjernerystelsesrådgivningen, og derfor er bl.a. privatpraktiserende læger og jobcenter informeret om deres vigtige rolle i forhold til henvisning. Hjernerystelsesrådgivningen har skabt grundlag for, at der nu er blevet etableret et rehabiliteringsforløb i Sundhedscenteret ved en fysio- og ergoterapeut.

Udvikling

Hjernesgade- og hjernerystelsesrådgivningen har i 2022 haft ekstra fokus på pårørende og deres særlige rolle i rehabiliteringsforløbet. Der er aktuelt et planlægningsarbejde i gang for at kunne tilbyde pårørendegruppe primo 2023.

Hjerneskaderådgivningen har været initiativtager og facilitator til at få implementeret de Nationale Anbefalinger for Tværsektorielle forløb for voksne med erhvervet hjernesgade, SST 2020 (<https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2020/Anbefalinger-for-tvaersektorielle-forloeb-for-voksne-med-erhvervet-hjernesgade>). Arbejdet har resulteret i en Håndbog for Hjerneskaderehabilitering, som er målrettet medarbejdere og ledere i Holbæk Kommune, som arbejder med borgere med en erhvervet hjernesgade. Af forskellige organisatoriske årsager er implementeringen af Håndbogen til borger uden for arbejdsmarkedet udskudt til primo 2023.

Statistik for indtægtsdækket virksomhed

I det følgende ses statistik for den indtægtsdækkede virksomhed i seneste tre år.

LæseTek

Indtægtsdækket virksomhed på grundskoleområdet

	Antal ydelsespakker vedr. læse-/skriveteknologi til folkeskolen	Kurser og indsatser på privatskoler, lilleskoler samt interne skoler i kommunen	Udredning af læse-/skrivevanskeligheder på 10. klassecentret
2020	96	7	5
2021	123	3	2
2022	106	9	4

LæseTek indgår hvert år en leveringsaftale med Læring og Trivsel, Holbæk Kommune vedr. samarbejde om indsats for ordblinde elever i folkeskolen kaldet Projekt e/læsning i skolen. Ydelsespakkerne i tabellen ovenfor er en del af aftalen. Aftalen indholdsfornyes hvert andet år og omhandler såvel opfølgning på elevernes brug af læse- og skriveteknologi samt indsatser leveret på CSU Holbæk i form af 6 ugers koncentreret e/skoleforløb for de ældste og hårdest ramte ordblinde elever. Hertil kommer samspil med

lærere og forældre gennem møder og gennem kurser tilrettelagt for forældre, lærere og pædagoger.

I alt er der i 2022 indskrevet 373 elever i Projekt e/læsning i skolen, heraf er 106 elever indskrevet i 2022. Det høje antal ydelsespakker de senere år er et positivt udtryk for, at flere elever er blevet testet for ordblindhed og får den nødvendige læse-/skriveteknologi introduceret i løbet af de første skoleår.

Pilot i eget liv

På LæseTek e-skole visiteres årligt 10 udskolings elever til et forløb på 6 uger fordelt over hele skoleåret. Målet er blandt andet at gøre de ordblind elever selvstændige i forhold til skolearbejdet og automatisere brugen af LST i alle fag. Der arbejdes også en hel del med elevernes selvværd og forståelse af deres muligheder på trods af ordblindheden.

En e-skoleelev blev først diagnosticeret ordblind i slutningen af 8. klasse. Efter mange års skolegang med nederlag og en følelse af ikke at kunne honorere de mange læse- og skrivekrav, blev e-skolen springbrættet til en frisk start. Han fik mod på at tage en boglig ungdomsuddannelse – noget han hidtil havde afskrevet.

Sammenhæng i indsatsen

LæseTek samarbejder med folkeskolerne i Holbæk Kommune om at implementere LST i alle fag. I skoleåret 22/23 er der fokus på ordblindevenlig undervisning i naturfagene. LæseTek afholder kurser målrettet naturfaglærerne, hvor fokus er på hvordan man tilrettelægger en undervisning, der tilgodeser elever med skriftsproglige vanskeligheder. På de tilbagevendende evalueringsmøder vil der ligeledes være fokus på, hvordan den enkelte naturfagslærer indtænker og afprøver nye tiltag.

Vi oplever et øget fokus på, at det er alle læreres opgave at sikre, at eleverne bliver gode til at læse og forstå de tekster, der arbejdes med i fagene. Flere skoler arbejder videre med fokusområderne i deres fagteams med LæseTek som sparringspartner.

Læsekonsulent

LæseTek indgår i et fortløbende samarbejde med Fagcenter for Læring og Trivsel i Holbæk Kommune i forhold til den centrale understøttelse af sprog og læseudvikling i dagtilbud og skole. I 2022 er vores tidligere udlånte læsekonsulent overgået til fast ansættelse ved Fagcentret for læring og trivsel. Fra LæseTek arbejder vi fortsat tæt sammen med læsekonsulenten i forhold til specialfaglig viden for at understøtte læsevejledere og pædagogiske ledere i folkeskolen i deres arbejde med elever i skriftsprogsvanskeligheder såvel som læsning og skrivning på det almene område.

Yderligere opgaver på grundskoleområdet

LæseTek har i 2022 gennemført projekt Læse Lyst, som er et projekt i samarbejde med UVM. Projektet har haft fire folkeskoler som deltagere og formålet med projektet har været at styrke læselysten blandt de mindre børn i folkeskolen.

LæseTek har endvidere haft supervisionsopgaver ift. lærere i grundskolen hen over året 2022.

Indtægtsdækket virksomhed på voksenområdet

	Jobcentersager vedr. udredning af behov for læse-/ skriveteknologi (Holbæk Kommune)	Jobcentersager vedr. udredning af behov for læse-/ skriveteknologi (Odsherred Kommune)	Antal kurser afholdt for fagfolk, fx Uddannelsesforbundet og Professionshøjskoler
--	---	--	---

2020	45	4	5
2021	43	8	5
2022	31	6	7

I 2022 er antallet af jobcentersager med implementering af læse-/skriveteknologi i arbejdspladsfunktioner dalet i forhold til 2021. Faldet i jobcenterhenvendelserne kan skyldes generelt fald i ledighed hen over 2022, idet de aktuelle borgere ikke bliver kendt i jobcentret. Erfaringsmæssigt stiger henvendelserne til os igen, i tilfælde af at ledigheden stiger. Det ideelle svar på denne problematik vil være, at arbejdsgivere i højere grad får kendskab til mulighederne for at medarbejdere kan blive ordblindetestet og undervist uden omkostninger for arbejdspladsen fremover. Det er derfor vores ambition for 2023 at vi i højere grad får udbredt kendskabet til ordblindetest og erhvervsrettet ordblindundervisning på virksomheder omkring Holbæk Kommune.

Ordblindundervisning for voksne (OBU)

Ordblindundervisning for voksne er statsligt finansieret og foregår såvel i Holbæk som Odsherred Kommuner, jf. vores leverandør aftale med VUC Holbæk.

Ordblindundervisning	Antal kursister
2020	43
2021	62
2022	53

Antallet af kursister til ordblindundervisning er omfatter tre ugentlige hold i Holbæk og et ugentligt hold i Odsherred. I Holbæk er et af holdene et erhvervsrettet OBU-hold.

Foruden undervisning er der i 2022 foretaget 29 ordblindetest og 20 ordblindudredninger.

Pilot i eget liv

LæseTek har selvhjulpethed som nøgleord i alle indsatser over for voksne borgere. Det gælder både i vores ordblind- og IT-udredninger og i vores undervisningstilbud under OBU og VSU. Aktuelt oplever vi flere henvendelser fra flere ansatte på socialområdet, som er udfordret af de stigende krav til læsning og skrivning på jobbet. Eksempelvis er en 45-årig SOSU-assistent nu ikke længere afhængig af kollegers hjælp til læsning og skrivning. Efter at hun har fået IT-hjælpemidler og instruktion, er hun nu selv i stand til at læse overleverede journalnotater tilstrækkelig hurtigt og skrive fyldestgørende notater for egne borgere.

Sammenhæng i indsatsen

LæseTek gør løbende en indsats for vedblivende at være synlige i kommunen. Vi har stor opmærksomhed på samarbejdet på tværs af teams internt på CSU og eksternt med kommunens øvrige fagområder. Bl.a. har LæseTek borgere, som bliver udredt for skriftsprogsvanskeligheder og behov for læse- og skriveteknologi, mens de er i forløb på De Små Hold eller et andet sted på Kommunikationscentret.

Aktuelt samarbejder LæseTek desuden med IT og Digitalisering på Kanalstræde, og efter et godt samarbejde bliver ledere og andre ansatte i kommunen, som efterlyser IT-hjælpemidler og henvender sig til IT og Digitalisering med spørgsmål om dette, nu henvist til LæseTek.

OBUdOBU

Coronanedlukning og fjernundervisning via digitale løsninger fik i 2020 LæseTek til at gå i luften med udgivelse af digitale undervisningsmaterialer under navnet OBUdOBU.

OBUdOBU udspringer af LæseTeks mangeårige erfaring med udarbejdelse af digitale undervisningsmaterialer til ordblinde/læsesvage unge og voksne, hvor brugen af læse- og skriveteknologi er essentiel. Abonnenterne er specialundervisningsinstitutioner over hele landet. OBUdOBU har i 2022 15 abonnenter fordelt i hele landet.

Kort video om OBUdOBU: <https://youtu.be/SZRKXnFK3Vo>

Vi glæder os over mange positive tilbagemeldinger for OBUdOBU og bringer derfor flg. tilbagemelding fra FGU Vendsyssel, lærer og læsevejleder november 2022:

Jeg vil bare lige rose jer for jeres fantastiske arbejde. OBUdOBU er simpelthen de mest geniale opgaver, som bliver brugt flittigt her på FGU Vendsyssel, hvor vi har rigtig mange ordblinde og læsesvage elever. Jeg bliver så glad, hver eneste gang jeg ser, at der er nye OBUdOBU-opgaver i min indbakke. Variationen i emner og det, at der både er små hurtige opgaver og mere dybdegående temaer, er så godt. Og så er opgaverne overskuelige, letforståelige og særdeles ordblindevenlige. Tusind tak fordi I findes!

Andre opgaver i LæseTek

Udover nævnte ydelser har konsulenter fra LæseTek undervist på to faste ugentlige undervisningsdage vedr. IT og brug af læse-/skriveteknologi internt på henholdsvis IT-linjen og valgfag på STU, CSU Holbæk.

Dyskalkuli

LæseTek udreder dyskalkuli i forhold til voksne borgere med matematikvanskeligheder og 5 borgere har modtaget denne ydelse i 2022.

Ekstern undervisning ved professionshøjskolerne

LæseTek har undervist på 2 parallelle specialiseringsmoduler, *Inklusion af elever i skriftsprogsvanskeligheder*, på læreruddannelsen på Professionshøjskolen Absalon i Trekroner. Herudover leveres undervisning samt eksamination på diplomuddannelsen for ordblindelærere og diplom for læsevejledere på hhv. Professionshøjskolen Absalon og Københavns Professionshøjskole.

Andre eksterne undervisningsopgaver er:

- Kursusrække i Uddannelsesforbundet om didaktik i den kompenserende ordblindeundervisning
- Oplæg på Holbæk Bibliotek i anledning af Ordblindeugen om ordblindhed og læse-/skriveteknologi.

Eksterne oplæg og landsdækkende medieindslag

LæseTek har haft følgende landsdækkende opgaver i årets løb:

- Udarbejde film for styrelsen for kvalitet og undervisning om tidlig indsats og emotionelle følger.
- Webinar STUK om brug af læse-/skriveteknologi i engelskundervisningen.

Artikler

- Artikel i *Læsepædagogen*, vedr. projekt læselyst

Neurofaglig Arbejdsrehabilitering (NFA)

Alle forløb i NFA afregnes individuelt efter aftale om for-samtale, indsats aftalt i uger og afsluttende rapport eller funktionsevnevurdering. Et forløb varer efter aftale med samarbejdspartner typisk i op til seks måneder, se ydelseskatalog for yderligere beskrivelse.

NFA løser primært opgaver i samspil med samarbejdspartnere i Holbæk Kommune: AUBO, sygedagpenge/jobafklaring. Hertil kommer enkelte opgaver i nabokommunerne.

Afsluttede sager	Sag vedr. erhvervet hjerneskade	Sag vedr. hjernerystelse	Sag. vedr. andre neurologiske lidelser
2020	22	11	0
2021	27	10	0
2022	29	21	1

Året 2022 har været udfordret af følgevirkninger efter Corona restriktioner. Det gælder både følger efter beskæftigelsesindsatsens nedlukning og genopstart i 2022 samt virksomheder på det brede arbejdsmarkeds evne og villighed til at oprette praktikforløb. I flere tilfælde betød det ventetider på at finde egnede praktikmatch til borgerne og ventetid på vores indsats, da vi fik uforholdsvist mange henvisninger i starten af 2022 samtidig med at vi skulle færdiggøre de sager, der havde ventet under nedlukningen i 2021. Ovennævnte betød høj travlhed i NFA i første kvartal, normaliserede forhold i 2. kvartal og stabilisering i sagshenvendelser i 3 og 4. kvartal.

I 2021 er målgruppen udvidet, således at der nu også er mulighed for at tilbyde NFA-indsatser til borgere med progredierende neurologisk lidelse i form af Parkinsons sygdom og Sklerose. I 2022 er målgruppen yderligere udvidet med "senfølger efter Covid 19". Status nu i 2022 er, at vi modtaget en enkelt henvisning for til en borger der lider af Parkinson, og foreløbig ingen borgere med neurologiske følger efter Covid 19. Endvidere blev det i 2021 aftalt med AUBO, at godkendte borgere til fleksjob fremover vil kunne bevilges mentorstøtte fra NFA i fleksjobbet med det formål at udvikle arbejdsevne og skabe sammenhæng mellem arbejdsevne og arbejdsfunktioner i borgernes fleksjobs. I 2022 har vi modtaget en enkelt henvendelse herom.

Pilot i eget liv og sammenhængende indsats.

I NFA er alle borgerforløb individuelt tilrettelagt ud fra borgerens mål og motivation for at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

NFA starter alle forløb med en ergoterapifaglig udredning, hvor der er fokus på borgers aktuelle funktionsniveau, ressourcer og begrænsninger. Der anvendes validerede undersøgelsesredskaber eks. Rivermead Postconcussion Symptoms Questionnaire og Mental Fatigue Scale (MFS). Derudover ergoterapeutiske ADL-redskaber.

I praksis møder NFA terapeuten oftest op i borgers eget hjem, har samtaler og rådgivning med borger og nærmeste pårørende med udgangspunkt i deres oplevede hverdagsproblematikker, der forhindrer borger i at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Disse konkrete udfordringer målsættes, strategier afprøves, evalueres og implementeres løbende både i borgers hjem og på arbejdspladsen.

Ligeledes er NFA til stede på borgers arbejdsplads/praktikplads, hvor vi observerer borger udføre det konkrete arbejde, samt yder neurofaglig rådgivning til både borger, nærmeste kolleger og ledelse. NFA støtter ovenstående proces ved at vejlede i konkrete afprøvninger med udgangspunkt i arbejdstid, arbejds effektivitet, brug af hjælpemidler og ved at facilitere muligheder for borgers afprøvning af nye typer arbejdsopgaver, hvor borger vurderes at have ressourcer.

Samarbejde med Holbæk Sygehus 2022

Kommunikationscentret har gennem en årrække haft samarbejdsaftale med Holbæk Sygehus. Der er således leveret 58 timers audiologopædisk bistand ugentligt. Aftalen har i 2022 bidraget til, at 280 borgere har modtaget logopædisk intervention på sygehuset. Se ydelseskatalog for yderligere beskrivelse af ydelsen.

Sager med andre betalingskommuner 2022

Der er gennem samarbejde mellem De Små Hold og LæseTek løst en længerevarende opgave for Grønlands Hjemmestyre i 2022. Sagen omfatter udredning af fysisk og kognitiv funktionsnedsættelse med henblik på etablering af såvel læse- og skriveteknologi som IKT-kommunikationsredskaber til herboende borger med henblik på danskundervisning og etablering af mulighed for verbal og skriftlig kommunikation på dansk.

IKT, Taleteam og LæseTek har udover de optalte ydelser finansieret på abonnement også løst kommunikationsopgaver i forhold til elever på CSU Holbæks særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse og sager vedrørende enkelte borgere fra andre kommuner.

Afrunding

Fra CSU Kommunikationscentret står vi gerne til rådighed for yderligere oplysninger om vores ydelser eller udvikling af nye tilbud og samarbejdsformer i forhold til vores målgrupper.

Læs mere om os i vedlagte ydelseskatalog eller på vores hjemmeside:

www.csu-holbaek.dk.

Kontakt for yderligere information:

Lisbeth Kudahl, afdelingsleder for Kommunikationscentret, CSU Holbæk.

likud@holb.dk / tlf. 7236 7325

Venligst

Lisbeth Kudahl
Afdelingsleder